

Mimir Kristjánsson (nyhetssjef) | Emilie Ekeberg
Pål Hellesnes | Anne Kari Hinna | Stian Nicolajsen
okonomi@klassekampen.no

ØKONOMI & arbeidsliv

INNVAJDRING OG ARBEID

Innvandrere tek over jobbane til nordmenn

Ein del av den auka sysselsettinga blant innvandrere har erstatta norsk arbeidskraft. Det viser ein ny rapport frå Fafo og Samfunnsøkonomisk Analyse laga på oppdrag frå LO.

– Lønsskilnaden mellom innvandrere og nordmenn gjer at innvandrere har fått jobbar som har fortrent nordmenn, seier Roger Bjørnstad i Samfunnsøkonomisk analyse.

Frå 2003 til 2015 har sysselsettinga i Noreg auka med 450.000 personar. Nettoinnvandringa har vore på 422.000 personar i denne perioden.

Rapporten ser på utviklinga i typiske innvandringsnæringer frå 2003 til 2012. I løpet av desse åra skjeddde 60 prosent av utskiftinga ved at låglønte innvandrere erstatta høgare betalte norskfødde personar.

Døme på innvandringsnæringer er varehandel, transport, reinhald og industri.

– Innvandrere har lågare løn. I snitt tener dei 15 prosent mindre enn nordmenn i desse sektorane. Lønsskilnadane er ofte resultat av at dei har lågare utdanning og kvalifikasjonar. Utskiftinga har skjedd trass dette.

12 prosent av norskfødde

TRUR PÅ TARIFF: Sjøføkonom Roger Bjørnstad.

som var sysselsett i innvandringsbransjar i 2008, var utan jobb i 2012.

– Dessutan ser me at av dei nordmennene som var i jobb i innvandringsbransjane i 2008, var inntil 52 prosent av desse hamna i andre bransjar i 2012, seier Bjørnstad.

– Offisiell norsk politikk har vore å beskytta den norske arbeidsmarknaden mot sosial dumping. Er den feilslått?

– Det kan me ikkje seia, for me veit ikkje korleis situasjonen elles hadde vore. Det me ser frå tidlegare forskning, er at allmenngjering av tariff har auka lønningane i typiske innvandringsbransjar. Den politikken har dermed hatt effekt.

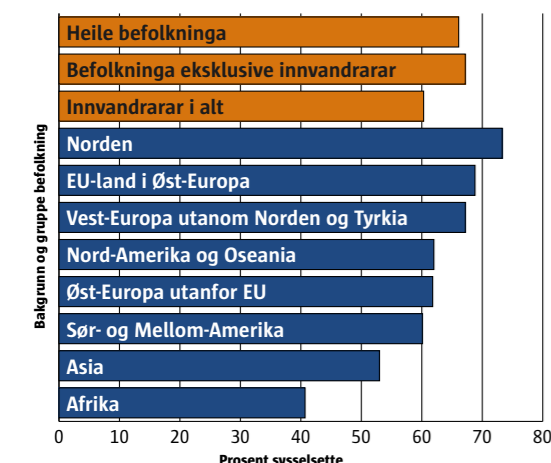
Maria Lavik

DAGENS GRAF

Varierende sysselsetting

Innvandrere frå andre land i Norden er den gruppa i Noreg med høgast sysselsetting. Grafen syner prosent sysselsette i alt og etter verdsregion. Tala gjeld personar frå 15 til 74 år og er frå fjerde kvartal i fjor.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå

Samfunnsvitenskapens svar på FN's klimapanel skal bidra til mer rettferdige samfunn:

Økonomer skal redde oss

TOPPTEAM: Flere av verdens ledende samfunnsforskere har gått sammen i et prestisjeprosjekt for å lage oppskrifter på en bedre verden. Professor Kalle Moene har en sentral rolle.

UTVIKLING

Av Stian Nicolajsen (tekst) og Christopher Olsson (foto)

«Sosialdemokratiets krise i de rike landene har ført at håpet om rettferdige samfunn har fått en knekk. Utviklingslandene prøver å kopiere Vestens tidlige kapitalisme heller enn å finne egne løsninger for å redusere fattigdom. Likevel bør ikke utopienes fall og den viltvoksende kapitalismen bety slutten for søken etter rettferdighet.»

– Dette er ikke en avskrift fra en løpeseddel fra Rød Ungdom, men hvordan det internasjonale forskningsprosjektet International Panel of Social Progress (IPSP) presenterer seg. De er ikke hvem som helst, og har med seg de nobelprisvinnende økonomene i Amartya Sen, Kenneth Arrow og James Heckman på laget, i tillegg til andre tungvektere i faget, som Robert Reich og Sir Anthony Atkinson.

250 forskere fra hele verden arbeider nå med en utredning skal gi politikere, organisasjoner og sosiale bevegelser samfunnsvitenskapens ekspertise for å kunne skape sosial forandring.

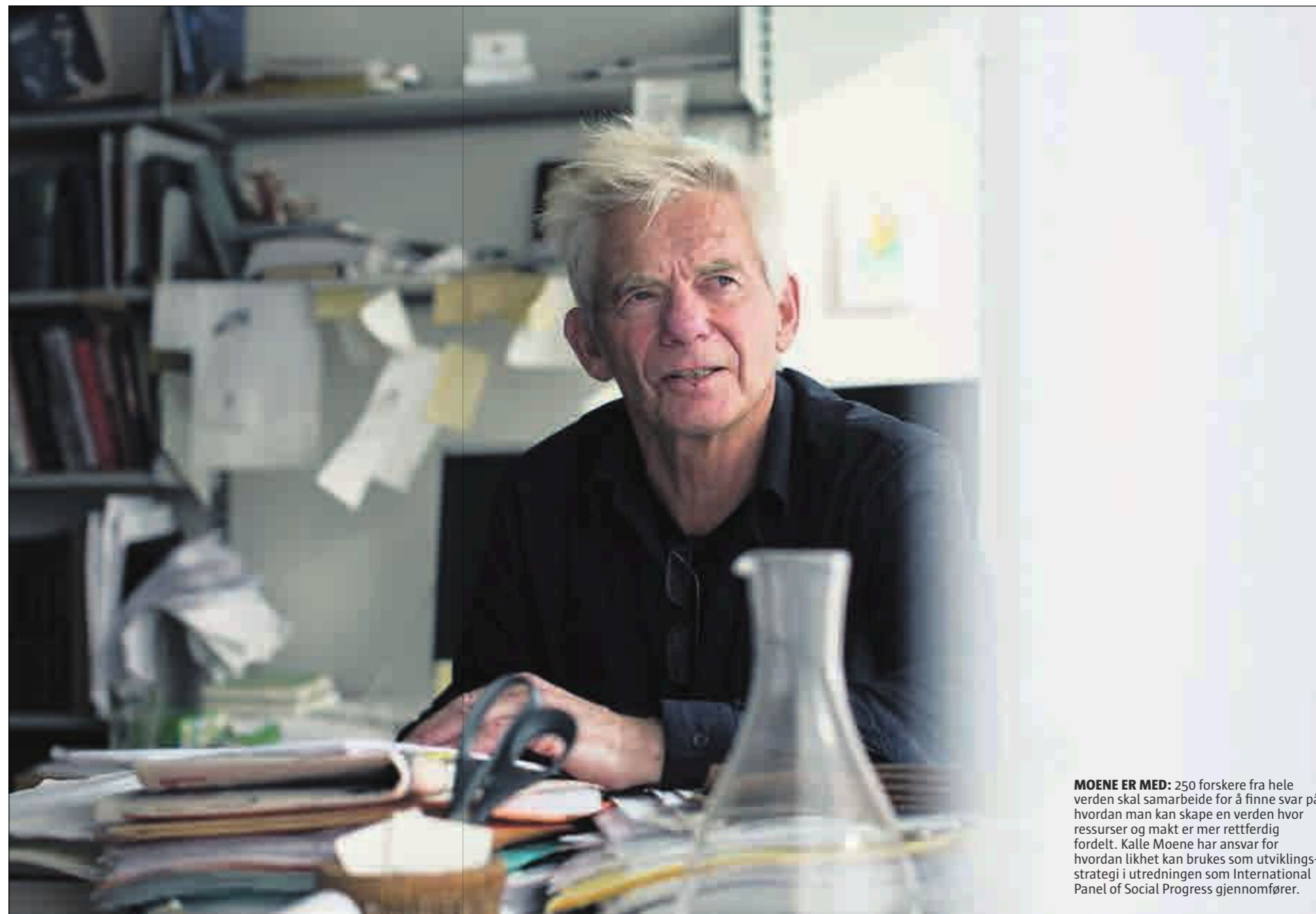
Økonomiprofessor ved Universitetet i Oslo, Kalle Moene, har fått en sentral rolle i prosjektet, og skal koordinere arbeidet med kapitlet om sosial likhet og økonomisk organisering.

USA er dårlig modell

– Målet er å skape en bedre verden?

– Ja rett og slett. Ingen sier det så naivt, men i en slik sammenheng tror jeg det er riktig. Vi vil vise at en bedre verden er mulig, og at det finnes flere enn én måte å gjøre det på, sier Moene.

Prosjektet er inspirert av FN's internasjonale klimapanel som har hatt som oppgave å sammenfatte all tilgjengelig forskning om klimaendringene

MOENE ER MED: 250 forskere fra hele verden skal samarbeide for å finne svar på hvordan man kan skape en verden hvor ressurser og makt er mer rettferdig fordelt. Kalle Moene har ansvar for hvordan likhet kan brukes som utviklingsstrategi i utredningen som International Panel of Social Progress gjennomfører.

FAKTA

International Panel on Social Progress:

- 250 samfunnsforskere fra hele verden går sammen om å lage en utredning om hvordan man kan lage mer rettferdige samfunn.
- Professor ved Universitetet i Oslo, Kalle Moene, har ansvar for kapitlet om sosial likhet og økonomisk organisering.
- Utredningen er inspirert av FN's internasjonale klimapanel, der forskere har tilgjengeliggjort all verdens klimaforskning for å gjøre politikere bedre i stand til å møte klimatrusselen.
- Arbeidet startet i juli i fjor, og skal etter planen være ferdig høsten 2017.

ne. IPSP skal se på muligheten for å føre mer progressiv politikk i både rike land og utviklingsland.

– Mange av diskusjonene i utviklingsland baserer seg på økonomisk teori som er preget av utfordringer i USA og

av institusjoner som er typisk amerikanske. For det første er det en veldig innsnevring av debatten, og for det andre er det rart å være inspirert av et land som for eksempel mangler et offentlig helsevesen, noe mange utviklingsland vir-

kelig trenger. Vår utredning skal være et alternativ til slike tradisjonelle oppfatninger, sier Moene.

Forskerne vil drøfte historiske erfaringer fra ulike deler av verden, i stedet for å kun ta utgangspunkt i at samfunnsorganisasjonen i Vesten er den ideelle.

– I en økonomisk og sosial forstand var Sovjetunionen et viktig eksperiment, og det er viktig å vite grunnen til at det endte i en gedigen fiasko. Det samme gjelder Kina, og vurderingen av om samfunnsmodellen som har sørget for materiell forbedring for store deler av folket, kan være progressiv når det er åpenbare brudd på menneskerettighe-

tene. Det er en vegring for å diskutere slike spørsmål.

Utvikling er mer enn vekst

– I kapitlet jeg har ansvar for, vil vi se på hvordan man kan bruke likhet som utviklingsstrategi. Jeg mener at likhet har hatt en produktivitet fremtrende effekt i de nordiske landene. I perioden fra 1930 har veksten vært høyere her enn i USA. Hvis man legger standard økonomisk analyse til grunn, vil det være vanskelig å forklare med tanke på hvordan vi har organisert våre samfunn, sier Moene.

– Ved å endre inntektsfordelingen endrer man også interessene som politikken representerer, og dermed gren-

sene for hva som er mulig å gjennomføre.

Utredningen skal etter planen være ferdig til neste høst. Moene håper at den skal føre til en offentlig debatt der det er flere løsninger til hvordan samfunnet kan organiseres.

– Det er flaut å si det, men venstresida har ikke så mange forslag å komme med. Det er ikke bare deres egen feil, for det er en monotoni i hele politikken, også blant økonomer. Det er mange ting som burde vært fremme i debatten, og skal man treffe fornuftige valg, må man trekke på flere erfaringer enn det som er dominerende.

stian@klassekampen.no

Josefine Visescene

Konsertstart KL 20.30
Dørene åpner kl. 19.00 - Bill. kr. 250/180

Onsdag 21. sept.

ELLE MELLE med HANNE SØRVAAG

Kjent for sine mange radio-hits, som «Frokost På Kafé», «Ikke Vekk Meg Når Du Går», «Himmelhøge Sti».

Onsdag 28. sept.

TRIPPELKONSERT

Audinho da Viola, De Ubrukelige og Kamphus, Helledal og Homlong.

Her fremføres visene du aldri har hørt, men ikke kan leve uten.

Onsdag 5. okt.

SIRIL MALMEDAL HAUGE ALF HULBÆKMO «Jeg går og drømmer»

De har tonesatt dikt i frie former av Nils Yttri.

Onsdag 12. okt.

OSLO STEINERSKOLES MUSIKKLINJE

Elever på Oslo By Steinerskole komper hverandre på egne sanger. Gled deg til nyskapende fremføringer og særegne tolkninger fra dyktige og spillelystne musikklinjeelever!

Se også: www.josefinevisene.no

Viser hver onsdag siden 1995!

Josefine